ശ്രീഗർഗസംഹിതാ

അശ്വമേധഖണ്ഡഃ - ത്രിപംചാശത്തമോऽധ്യായഃ

യാദവഗണാനാം ദ്വാരകാപ്രത്യാഗമനം തഥാ
ഉഗ്രസേനസഭായാം ഉദ്ധവപ്രേരണാ -

ഗർഗ ഉവാച -
പശ്യന്നൃപാന്മഹാവീരാനുഗ്രസേനതുരംഗമഃ ..
വിചരൻഭാരതേ വർഷേ ദേശാനന്യാഞ്ജഗാമ ഹ ..1..
ഏവം വിചരതസ്തസ്യ ഹയസ്യ ച വിശാം പതേ ..
ആഗതഃ ഫാൽഗുനോ മാസഃ സർവേഷാം
ഗൃഹദർശികഃ ..2..
ആഗതം ഫാൽഗുനം ദൃഷ്ട്വാ ചാനിരുദ്ധസ്തു ശംകിതഃ
..
ഉവാച മംത്രിപ്രവരമുദ്ധവം ബുദ്ധിസത്തമമ് ..3..
അനിരുദ്ധ ഉവാച -
ചൈത്രേ ശ്രീയാദവേംദ്രസ്തു മംത്രിൻ യജ്ഞം
കരിഷ്യതി ..
വയം തു കിം കരിഷ്യാമോ ദിവസാ ബഹവോ ന ഹി ..4..
ഭൂമൗ തുരംഗഹർത്താരോ നൃപാഃ കേ ക്വ്രവശേഷിതാഃ
..
തേഷാം ച വദ നാമാനി മഹ്യം ശുശ്രൂഷവേ ത്വരമ് ..5..
ഉദ്ധവ ഉവാച -

ന സംതി ഭൂതലേ ശൂരാ ഗഗനേ സംതി വാ ഹരേ ..
തസ്മാദ്യദുപുരീം ഗച്ഛ സ്വർണദ്വാരാം ച ദ്വാരകാമ് ..6..
ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ ഹ്യനിരുദ്ധഃ പ്രഹർഷിതഃ ..
തസ്യാപി വചനം രാജന്നശ്വാഗ്രേ പുനരബ്രവീത് ..7..
ഏവം തദ്വാക്യമാകർണ്യ സർവജ്ഞാതാ തുരംഗമഃ ..
പ്രയയൗ ദ്വാരകാം ശീഘ്രം കിഷ്കിംധാം ഹനുമാനിവ
..8..
തസ്യാപി പൃഷ്ഠതഃ ശൂരാ ദുദ്രുവുസ്തേ തുരംഗമൈഃ ..
വായുവേഗൈർമനോവേഗൈർഭാനുസാംബാദയോ
നൃപ ..9..
ഗൃഹീത്വാ തുരഗം സർവേ ബദ്ധ്വാ തം സ്വർണദാമഭിഃ ..
സേനായാമന്തരേ കൃത്വാ ശംകിതാഃ സ്വപുരീം യയുഃ
..10..
ഗീതവാദിത്രഘോഷൈശ്ച നാദയംതശ്ച ദുംദുഭീൻ ..
ചാലയംതശ്ച പൃഥിവീം ത്രാസയന്തഃ ഖലാൻ രിപൂൻ
..11..
വ്രജംതം യാദവൈഃ സാർദ്ധം തുരഗം വീക്ഷ്യ നാരദഃ ..
ദൂതവത്കലഹാർഥായ പ്രയയൗ ശക്രസന്നിധിമ് ..12..
തസ്യാഗ്രേ കഥയാമാസ വാജിവാർതാം സ വിസ്തരാത്
..
ശ്രുത്വാ ശക്രസ്തു രാജേംദ്ര ഹയം ഹർതും മനോ ദധേ
..13..
ആയയൗ ഭൂതലേ ശീഘ്രം ദ്ര്ഷ്ടും ഭൂത്വാ തിരോഹിതഃ
..
അഹോ വിഷ്ണോർമായയാ ച സർവേ മുഹ്യംതി
ദേവതാഃ ..14..
കുബേരബ്രഹ്മശക്രാദ്യാ ഭൂജനാനാം തു കാ കഥാ ..
സ ഗത്വാ തത്ര വൃഷ്ണീനാം സേനാം സർവാം ദദർശ ഹ
..15..

പ്രലയാബ്ധിസമാം രൗദ്രാം വൃതാം ശൂരൈശ്ച കോടിഭിഃ
..
യാദവാനാം മഹാസേനാമുദ്ഭടാം വീക്ഷ്യ ശംകിതഃ ..16..
യയൗ കൃഷ്ണഭയാദ്രാജഞ്ഛീഘ്രം ശക്രോഽമരാവതീമ്
..
കൃഷ്ണദേവസ്യ കൃപയാ യുദ്ധസ്യാശാം വിസൃജ്യ ച
..17..
അഥ വ്രജംതീ ചതുരംഗിണീഭിഃ
സേനാനിരുദ്ധസ്യ മഹാത്മനശ്ച ..
ഗജൈ രഥൈർവൈ തുരഗൈർനരൈശ്ച
രേജേ മഘോനഃ പൃതനേവ സ്വർഗേ ..18..
ഗജാഃ സർവേ പൃഥഗ്ഭൂതാഃ പൃഥഗ്ഭൂതാ രഥാസ്തഥാ ..
പൃഥഗ്ഭൂതാസ്തുരംഗാശ്ച പൃഥഗ്ഭൂതാ പദാതയഃ ..19..
അനുജഗ്മുർദ്വാരകാം തേ ഹർഷിതാഃ
കൃഷ്ണപോതകാഃ ..
ജംബൂദ്വീപസ്യ ജേതാരോ ലോകദ്വയജിഗിഷവഃ ..20..
അഗ്രേ വാഹം പുരസ്കൃത്യ വാദിത്രൈർവിവിധൈരപി
..
ഗീതനൃത്യാദിഭീ രാജൻസംയുക്താസ്തേ യദൂത്തമാഃ
..21..
അനിരുദ്ധസ്തു സാംബാദ്യൈരിംദ്രനീലാദിഭിർനൃപ ..
ചന്ദ്രഹാസാദിഭിർഭൂപൈഃ സഹസ്രൈരഭിഭൂഷിതഃ ..22..
സാംബസ്യാനുമതേനാപി ചാനർതേ സംപ്രവിശ്യ ച ..
ഉദ്ധവം പ്രേഷയാമാസ ദ്വാരകാം യോജനദ്വയാത് ..23..
ഏവം പ്രണോദിതഃ സോഽപി നത്വാ രുക്മവതീസുതമ് ..
ശിബികാം ശീഘ്രമാരുഹ്യ ഹർഷിതഃ പ്രയയൗ പുരീമ്
..24..
യത്രാസ്തേ ഹ്യുഗ്രസേനസ്തു മുനിഭിഃ പരിവാരിതഃ ..
ശ്രേഷ്ഠേ പിംഡാരകക്ഷേത്രേ സഭാമംഡപഭൂഷിതേ

..25..
വസുദേവാദയോ യത്ര രാമകൃഷ്ണാദയോ നൃപ ..
പ്രദ്യുമ്നാദ്യാശ്ച ബലിനോ യജ്ഞം രക്ഷന്തി നിത്യശഃ
..26..
ഗത്വാ നൃപസഭാം തത്ര യാദവേംദ്രം പ്രണമ്യ ച ..
വസുദേവം ബലം കൃഷ്ണം പ്രദ്യുമ്നാദീൻ യദൂത്തമാൻ
..27..
സർവാന്നത്വാ യഥായോഗ്യം തേഷാമഗ്രേ സ
സംസ്ഥിതഃ ..
കഥയാമാസ വൃത്താംതം
പൃഷ്ടസ്തൈർഹൃഷ്ടമാനസൈഃ ..28..
ഉദ്ധവ ഉവാച -
ആഗതസ്തവ രാജേംദ്ര നിർവിഘ്നേന തുരംഗമഃ ..
ആഗതാശ്ചാനിരുദ്ധാദ്യാഃ കുശലേന യദൂത്തമാഃ ..29..
ഗോവിംദസ്യാപി കൃപയാ ചേദ്രനീലഃ സമാഗതഃ ..
ഹേമാംഗദഃ സുരൂപാ ച ഹ്യാഗതാ മണ്ഡലേശ്വരീ ..30..
നിർജിതസ്തു ബകോ യുദ്ധേ ഭീഷണേന സമന്വിതഃ ..
ബിന്ദുശ്ചൈവാനുശാല്വശ്ച സ്വപുരാദ്ദ്വൗ സമാഗതൗ
..31..
ഉപദ്വീപേ പാംചജന്യേ ബല്വലോ നിർജിതോഽസുരൈഃ ..
തസ്മിന്യുദ്ധേ മഹേശേന ഹ്യനിരുദ്ധസുനന്ദനൗ ..32..
നിഹതൗ ച രുഷാഢ്യേന യാദവാശ്ചൈവ മാരിതാഃ ..
തത്ര ഗത്വാ ത്വസൗ കൃഷ്ണോ ജീവയാമാസ യാദവാൻ
..33..
തസ്മാത്കൃഷ്ണസ്യ കൃപയാ വയം സർവേ
സമാഗതാഃ ..
നിർജിതാഃ കൗരവാഃ സർവേ ഭീഷ്മോ ഹ്യത്ര സമാഗതഃ
..34..
ദൃഷ്ട്വാ ദ്വൈതവനേഽസ്മാഭിഃ പാംഡവാ

ദുഃഖകർശിതാഃ ..
വ്രജേ ഗോപഗണാശ്ചൈവ കൃഷ്ണവിക്ഷേപവിഹ്വലാഃ
..35..
ആബാല്യാത്കൃഷ്ണഭക്തസ്തു ചംദ്രഹാസഃ സമാഗതഃ
..
ഭീതാശ്ച ബഹവോ ഭൂപാ ആഗതാസ്തേ ഭയാത്തവ
..36..
ഗർഗ ഉവാച -
ഇതി കൃഷ്ണഗുണാഞ്ഛ്രുത്വാ ഹ്യുദ്ധവാദ്യാദവേശ്വരഃ
..
ന കിംചിദൂചേ പ്രേമ്ണാ തു മഗ്നശ്ചാനന്ദസാഗരേ ..37..
മണിഹാരം ദദൗ തസ്മൈ രത്നാനി ചാംബരാണീ ച ..
ശിബികാവാരണരഥഹയാദീനുദ്ധവായ സഃ .. 38..
തതഃ കൃഷ്ണസ്തു ഭഗവാഞ്ഛീഘ്രമുത്ഥായ
ഹർഷിതഃ ..
സഖ്യാ സാർദ്ധം സഭായാം ച ചകാര പരിരംഭണമ് ..39..
ഉഗ്രസേന ഉവാചാഥ ഗോവിന്ദം ഹർഷപൂരിതഃ ..
ആനേതും ചാനിരുദ്ധം വൈ ഗച്ഛ ശ്രീകൃഷ്ണ യാദവൈഃ
..40..

ഇതി ശ്രീഗർഗസംഹിതായാം ഹയമേധഖണ്ഡേ
ഉദ്ധവാഗമനം നാമ ത്രിപംചാശത്തമോഽധ്യായഃ ..53..

ഹരിഃ ഓം തത്സച്ഛ്രീകൃഷ്ണാർപണമസ്തു ..

GO TOP